

Kære Miljøminister Magnus Heunicke,

Vedr.: Åbent samråd om havmiljøets kemiske tilstand den 5. september 2025

Tak for at du på mødet anerkendte, at Danmark – et land med over 400 øer og en lang historie som søfarts- og fiskerination – ikke har beskyttet havmiljøet godt nok. Det er en vigtig indrømmelse. Men det er desværre ikke nok.

Under samrådet fremhævede du især kobber og zink. Som læge og kræftforsker finder jeg det bekymrende, at du ikke i stedet satte fokus på de tungmetaller, som udgør den største sundhedstrussel: kviksølv, arsen og bly. Kobber og zink er nødvendige sporstoffer i menneskekroppen – men kviksølv, bly og arsen er veldokumenterede giftstoffer, kræftfremkaldende og skadelige selv i meget små mængder.

Jeg vil minde om, at Sverige har en nulgrænse for kviksølv. I Danmark derimod accepterer vi fortsat grænseværdier, som forskningen allerede har påvist er sundhedsskadelige. Statens Institut for Folkesundhed på Syddansk Universitet har dokumenteret, at selv minimale mængder arsen – under de danske grænseværdier – kan føre til alvorlige misdannelser hos nyfødte. Uorganisk arsen er kræftfremkaldende. Kviksølv er neurotoksisk og blev internationalt anerkendt som sådan allerede i 1950'erne efter katastrofen i Minamata. Danske undersøgelser på Færøerne har desuden vist tydelige sammenhænge mellem kviksølveksposering og varige skader på børns sprog, opmærksomhed og hukommelse.

Vi står i en situation, hvor fertiliteten falder, mens forekomsten af autisme og ADHD stiger. At se bort fra tungmetallernes mulige rolle i denne udvikling er uansvarligt.

Derfor er det helt uacceptabelt, at staten nu fremmer projekter som "Nordkystens Fremtid", hvor massiv sandsugning og kystfodring planlægges – uden overhovedet at have målt for miljøfarlige stoffer i Hesseløbugten, hvor sandet skal hentes. Vi ved, at bundsedimenter rummer ophobede tungmetaller. Hvordan kan ministeriet forsvare at igangsætte et projekt, der med stor sandsynlighed vil sprede giftstoffer i havmiljøet – stik imod både sundhedsforskning og arbejdsmiljølovgivning?

Hvis regeringen virkelig vil beskytte havet og folkesundheden, må næste skridt være klart: Danmark bør indføre en nulgrænse for tungmetaller i havmiljøet – præcis som vores nabolande allerede har gjort. Alt andet er at gamble med både miljøet og kommende generationers sundhed.

Med venlig hilsen

Carl-Jørgen Arum MD PhD